

Nakupujeme na staročeském trhu.

1. Najdi v osmisměrce deset staročeských jednotek.

Ž	H	T	U	C	E	T
E	L	E	D	N	A	M
J	V	M	Á	Z	A	H
D	Ě	P	I	N	T	A
L	D	B	E	Č	K	A
Í	R	I	R	L	A	V
K	O	P	A	H	I	L
T	E	K	O	L	H	P
P	A	L	E	C	Á	Í
O	S	A	P	I	S	Ď

TUCET
MANDEL
KOPA
ŽEJDÍK
VĚDRO
MÁZ
PINTA
BEČKA
LOKET
PALEC

2. Přečti si následující texty a zjisti, jakému množství současných jednotek odpovídaly staročeské jednotky.

a) Jedna kopa je pětinasobek tuctu a současně jedna čtvrtina mandelu. Veletucet je dvanáctinasobek tuctu a čítá celkem sto čtyřicet čtyři kusů.

tucet = _____ ks

kopa = _____ ks

veletucet = _____ ks

mandel = _____ ks

b) Do jednoho vědra se vešlo čtyřicet mázů. Jeden máz se skládal ze dvou pinta a jedna pinta ze dvou žejdlíků. Jedna bečka pohltila dvě vědra a její celkový objem byl sto dvanáct litrů.

vědro = _____ l

žejdlík = _____ l

máz = _____ l

bečka = _____ l

pinta = _____ l

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jarmila Karlovcová.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

- c) Jedna pěst je stejně dlouhá jako čtyři palce. Palec měří dvacet čtyři celých šedesát čtyři (desetin) milimetrů. Píd' se skládá z osmi palců. Tři pídě jsou stejně dlouhé jako jeden loket. Tři lokte měří dohromady jako jeden sáh.

pěst = _____ cm

palec = _____ cm

sáh = _____ cm

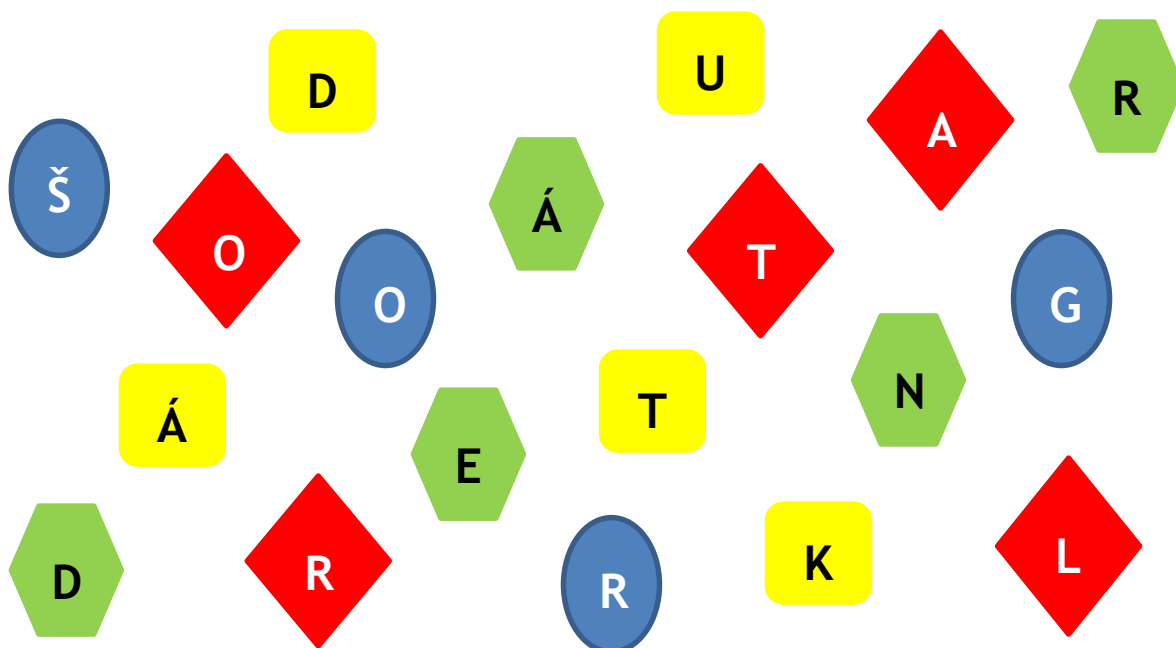
loket = _____ cm

píd' = _____ cm

3. Vypočítej, jaké množství uvedeného zboží si odnesla selka ze staročeského trhu, když koupila:

- dvě třetiny kopy vajec, dva žejdlíky rumu, dva mázy mléka, polovinu sáhu plátna
- tři pinty smetany, tři pětiny mandelů knoflíků, šest palců stuhy, polovinu kopy vajec
- čtyři pídě mašle, tři čtvrtiny vědra piva, čtyři šestiny veletuctu špendlíků, jednu třetinu kopy vajec
- dvě třetiny sáhu jemné nitě a čtyři lokty pevné rezné nitě, polovinu tuctu vajec, pět žejdlíků mléka

4. Jakými staročeskými penězi mohla selka na trhu zaplatit? Názvy peněz odhal v přesmyčkách:



Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jarmila Karlovcová.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Řešení:

1) tucet, mandel, kopa, žejdlík, vědro, máz, pinta, bečka, loket, palec

2) a) tucet = 12 kusů

veletucet = 144 kusů

kopa = 60 kusů

mandel = 15 kusů

b) vědro = 56 litrů

máz = 1,4 litru

pinta = 0,7 litru

žejdlík = 0,35 litru

bečka = 112 litrů

c) pěst = 9,84 cm

sáh = 177,12 cm

píd' = 19,68 cm

palec = 2,46 cm

loket = 59,04 cm

3) a) 40 vajec; 0,7 l rumu; 2,8 l mléka; 89,1 cm plátna

b) 2,1 l smetany; 9 knoflíků; 17,76 cm stuhy, 30 vajec

c) 78,72 cm mašle, 42 l piva, 96 špendlíků, 20 vajec

d) 118,08 cm jemné nitě; 236,16 cm pevné nitě; 6 vajec; 1,75 l mléka

4) groš

tolar

dukát

denár

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jarmila Karlovcová.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).